

ÉLETTÜNK

XXVIII. évf. 11. szám (28. Jahrg. Nr. 11.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1996 november.

Várjuk az Urat? Készülünk jövetelére?

ADVENTI GONDOLATOK

írta: KADA LAJOS érsek, Spanyolország apostoli nunciusa

Magas vendégek fogadására sok előkészület szükséges. Tudják ezt otthoni testvéreink, akik már kétszer fogadhatták a Szentatya látogatását. Mennyi kritika hangzott el kiskaliberű és rosszindulatú emberek, hírközlő orgánuk és ideológiai áramlatok részéről az általuk túlzottnak tekintett és ezért élesen elítélt előkészületek miatt. Nem voltak képesek megérteni a pápalátogatás értékét és a magas vendég jelentőségét nem csak a katolikusok és hívő keresztények, de az egész ország számára.

Advent előtt állunk. A szó magában is valakinek a jövetelét jelzi. Kétezer éve jött közénk a Megváltó és azóta az Ő közeinkbe jött, megtestesülését ünnepeljük advent végén, karácsonykor.

Ennek az adventnek a várakozás, a vágyakozás idejének a legmagasabb vendég jövetelét előkészítő időnek kellene lennie. Állíthatjuk, hogy így van?

Kontinensünkön az utóbbi évtizedekben rengeteg változás történt és nem mondhatjuk, hogy minden nyugodt körülöttünk. Egy sok szempontból bizonytalan jövő előtt állunk. A közös Európa születésének vajdásai fájdalmi kihatnak mindnyájunk napi életére. Gazdasági válságok teszik bizonytalanná annyi fiatal előtt a jövőt, a megélhetést bizto-

sító munkát, a családalapítás vágyának megvalósítását. E nagyon is életbevágó problémák mellett ott van az erkölcsi- és vallási értékek mindjobban érezhető összeomlása, amely egymagában is megnehezíti biztosabb életkörülmények megteremtését. Igazi közbiztonság, amelynek hiánya miatt növekszik a panaszok áradata, nem lehetséges erkölcsi normák és azokat támogató hatóságok nélkül. Igazi családi élet, amelynek a hűség, a szeretet és áldozatkészség alapjaira kell épülnie, alig lehetséges az előbb említett értékek összetartó ereje nélkül. Szomorú bizonyítéka e ténynek a sok széthulló család, elvetélt élet, a családi élet melegéből kiszakított, szülők nélkül felnövő fiatal generáció. Mindenféle mértékűen hajsza látható élvezetek, gazdagság, befolyás után, míg máshol növekszik a munkanélküliek és segélyre szoruló tömege.

Érthető, hogy lelkünk aggodással és gyakran félelemmel telik el. Vágyunk valami után, amire támaszkodhatunk, amiből erőt meríthetünk. Remény nélkül nem élhetünk.

A Szentatya magyarországi második látogatásakor elhangzott szavai a legalkalmasabbak a remény felkeltésére: „Ne engedjétek, hogy kedvetek szegjék a gazdasági és társadalmi nehézségek, a munkanélküliség, sokak elszegényedése, a hit nélkül felnőtt nemzedékek erkölcsi érzékének megfogyatkozása. Nagy a kísértés, hogy feladjátok a küzdelmet és beletörődjétek a fennálló helyzetbe. Szent Pál úgy mutatja be a pogányokat, mint akiknek nincsen reményük! Mi keresztények azonban Krisztus jelenlétében élünk. Krisztus a mi reményünk”. A Szentatya az otthoni magyarokhoz szólt, szavai azonban ránk is érvényesek.

Számunkra is Krisztus a mi reményünk. Az Ő jövetelét készíti elő az adventi idő. Várjuk őt igazán? Vágyunk utána, mint az egyetlen igazi reményforrás után vagy máshol és másban keressük azt? És készülnünk jövetelére valóban? Készülnünk csak a karácsonyi szép ünnepnapok, az ajándékozás örömei miatt – ha egyáltalán lesz lehetőségünk erre? Ezek azonban csak nagyon múlt pillanatokat és felületes készülest jelentenek. Előkészületünknek, vágyakozásunknak sokkal mélyebbre kell hatolnia.

E sorok olvasói közül bizonyára sokan ismerik a kis magyar misekönyvet és így az adventi rész szép miseimádságait. Őket emlékeztetem rájuk, a többiek számára pedig idézem tartalmukat, mert az megmutatja, hogyan kell készülnünk az Úr jövetelére, reménységünk forrására.

„Mindenható, örök Isten, önts híveid szívébe szent elhatározást, hogy jótettekkel siessünk a közelgő Krisztus elé” – kérjük advent első vasárnapján. Ha magunkévá tesszük e kérést, kinyílik előtt-

tünk a világ, túltekintünk saját magunkon és elfeledvén saját gondjainkat segítünk embertársainkon. Könnyebb lesz saját terhünk és a rászorulóknak Krisztust segítsük, útját készítsük lelkünkbe.

A második vasárnap ezt kérjük Isten-től: „Segíts, hogy szent vágyakozással siessünk Fiad elé... nevelj minket, hogy világi elfoglaltságaink ne akadályozzanak találkozásunkban szent Fiaddal”. Éles-szük magunkban az igazi vágyakozást Krisztus után és ne engedjük, hogy a napi gondok eltemessék azt bennünk. Ez a vágyakozás a magunkban és körülöttünk néha megteremtett imádságos csendben mélyül el igazán.

A harmadik vasárnap így imádkozunk: „Add, kérünk, hogy Üdvözítőnk születésének nagy napjára elérkezvén, örvendő lélekkel áhítatosan ünnepeljünk az Úr eljövetelére igazi vágyakozással, mások terhének jótetteinkkel való enyhítésével, imádságos lélekkel.

Nézzünk őszintén magunkba és kérdezzük meg magunkat: készülünk igazán az Úr eljövetelére, várjuk őt? Tegyük meg ezt, hogy ne történjék meg: jön az Úr és mi nem vesszük észre jövetelét.

Izajás próféta hangja minket is hív: „Készítetek utat az Úrnak a pusztában, egyengessétek Istenünk ösvényét a sivatagon át”.

Szeretet nélküli világunk mindinkább pusztává válik, benső életünk sivataggá változik. Várjuk bensőséges vágyakozással az Urat, reményünk forrását, és használjuk fel az adventi időt jövele előkészítésére.

A SZENTATYA SZÉPEN GYÓGYUL

Mint azt a világsajtó kiemelten közölte: október 8-án II. János Pál pápán néhez vakbél-műtétet hajtottak végre. Az ötven perces operáció minden tekintetben sikeres volt, semmiféle komplikáció sem merült föl. A műtétet végrehajtó Francesco Crucitti, a pápa sebésze elmondta az újságíróknak, hogy a vakbél-műtétet hagyományos módon, hasfel-metszéssel végezték, a sebet tíz öltéssel varrták össze. A műtét utáni szövettani vizsgálatok megerősítették, hogy a Szentatya korábbi rosszulleteit is vakbélgyulladás okozta. A később kiadott orvosi közlemény hangsúlyozza, hogy a pápa „szépen gyógyul”, fájdalmi megszűntek, vérnyomása, szívműködése, légzése normális, a hematológiai és egyéb fontos mutatók is rendben vannak. A következő vasárnap délelőtt az olasz televízió, a RAI műsorát megszakította és a nézők meglepetésére a képernyőn a Szentatya jelent meg s az Úrangyala elimádkozása után köszönetet mondott az orvosoknak, ápolóknak, és mindazoknak, akik felgyógyulásáért imádkoztak. UE.

Imaszándékok

NOVEMBERRE

1.

Imádkozunk a tanítókért és a hírközlő szervek felelőseiért: törekedjenek munkájukban a testvériség és a szolidaritás kötelezettség tudatának növelésére világszerte.

A Szentatya felismeri a hírközlőszervek fontos és átfogó tanítói szerepét. Nagyszüleink gyermekkorában az újság, a könyv és színjátás volt az információ forrása az iskola tanítói, tanárai, esetleg a nevelők mellett. Az én gyermekkoromban hozzá jött a film és a rádió. Ma a teljesen üzletszerűséggel átitatott televízió és a számítógépes adatközlés (brr, micsoda hideg, száraz szó!) autópálya-szerű üzemeltetése. Ezen modern tájékoztatók mellett az iskolai tanító-tanár szerepe, lehetőségei erősen csökkentek. A csökkenést fokozza, hogy a tanárok személyiségének fejlesztésére vagy nem fordítottak gondot, vagy helytelen maszlagokkal, „szocialista neveléssel” (= Isten- és egyházellenesség, az erkölcsiség erős súllyesztése...) azt is ferde irányba terelték, ami képesség és hajlam formájában emeberileg adva volt.

Így a tanár ma ritkán nevel, inkább leadja az órát. Honnan tudna testvériségre és szolidaritásra vezetni, ha ebben maga sem járatos. Csupán azt adhatja a tanár is, ami — többek között — a lényege. Micsoda országos hiányok! Nemcsak Magyarországon, sajnos.

A képernyő különféle adásai készítőinek eszébe sem jut a testvériségre, szolidaritásra tanítani. Ez nem az ő kenyerük, személyiségükben akkor bukkanak csak rá, ha valaki velük szemben nem testvéries vagy nem szolidáris... Bizom Isten nagyságában, nem bírom a képernyős „tanítók” személyiségében. Kellene ezen imádsággal változtatni — de lehetséges-e?

2.

Könyörögjünk, hogy a megkeresztelt lelkében növekedjék missziós feladatuk tudata.

Miben áll a „missziós feladat”? Jézus így határozza meg: „Menjétek, tegyétek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és Szentlélek nevében és tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek”. (Mt 28,19-20)

Missziós feladat: Az Egyház alapküldetése. Alapvető feladatok: más népekhez, emberekhez való menés, fáradozás, hithirdetés, hitben való megerősítés, kegyelemforrásokhoz való elvezetés... Szólni Istenről és mindenről ami vele kapcsolatban áll. Vagy ellentétben vele: a bűn.

Lehetséges: missziós állomáson, de mammut gyárban is, iskolában vagy pénzügyintézetben, kézművesek, gépművesek (gyári munkások), ésművesek (akadémikusok) között. Ott, ahova Isten az életben állított. De csak akkor, ha van missziós tudatunk és azt — imádkozva — fejlesszük... Fejős Ottó

AZ IDŐK FOLYAMA

Az idők folyama
kiszáradt köröttem,
szélvészek rohama
megtorpant mögöttem.
Kinek képét hordtam,
tekintse, mi voltam
s ime mivé lettem.

Lám, szikkadt az ajkam,
mint az ó-kút nyáron,
lepel fekszik rajtam,
mint hó a határon,
évek fordulását,
szerencse hullását
többé sose várom.

Ó de balga voltam,
kincs után futottam,
mennyit robotoltam,
még idejuttam:
más hazába térek
és a földi fénynek
nincs vására ottan.

Kövét vált szemeim
többé nem mozognak,
szüntelen könnyeim
lelkemből buzognak:
te irgalmas Isten,
érdemed segítsen
a vészbe-jutottak.

Az idők folyama
kiszáradt köröttem,
szélvészek rohama
megtorpant mögöttem.
Kristály-fény az égen,
társaid körében
világíts fölöttem.

Weöres Sándor (1913–1989)

Nyugaton nyugatiaknak

A PAX ROMANA HAGYOMÁNYOS ŐSZI TALÁLKOZÓJA INNSBRUCKBAN

A nyugat-európai katolikus magyar értelmiségiek mozgalma *Pax Romana* csoportja, az immár hagyományossá vált innsbrucki őszi találkozó idején és helyén 1996. október 3-tól 6-ig, az alpesi bércek tövén elterülő szép tiroli főváros egyházmegyei otthonában, az Inn folyó partján tanácskozársra gyűlt össze, hogy a hét országból — Ausztriából, Franciaországból, Hollandiából, Luxemburgból, Magyarországból, Németországból és Svájcól érkezett csoportok vezetőivel és a mintegy hetven résztvevővel megvitassa az 1989 után bekezdett változásokból és a *több évtizeden át emigrációban működő magyar Pax Romana hazatelepüléséből adódó új helyzetét*, az önmagában, öntudatában és célkitűzéseiben elbizonytalanodott, sőt megrendült létét, valamint kiüregedéstől és széthullástól veszélyeztetett jövőjét, a hétvégi találkozó Szentírásból vett mottójának megfelelően „... hogy megerősítsd testvéreidet...”

Az őszinte, komoly és nyílt helyzet-elemzést önmarcangolásig menő útkeresés követte, amelynek során hamarosan kialakult az egyöntetű vélemény és megszületett a döntés: *a nyugat-európai Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom (KMÉM)* folytatja elmúlt években megbicsaklott és figyelmen kívül hagyott önálló tevékenységét a *hazai Pax Romana Fórummal karöltve* és korábbi, Nyugaton rendezett kongresszusok mintájára, az elkövetkezendő időben évente megszervezi őszi nagy találkozóját Nyugat-Európában.

A mozgalom Innsbruckban összegyűlt vezetői és tagjai elfogadták a mozgalom *megújított szabályzatát*, hitet tettek azon fontos feladat és szolgálat mellett, amelyet a mozgalom a Katolikus Egyházon belül betölt: Mint szakemberek és értelmiségiek laikus mozgalma, a KMÉM-nek növekvő súllyal kell vállalnia azt a szerepet, amelyet a II. Vatikáni Zsinat, valamint az azt követő egyházi tanítás a világi apostolkodásnak szánt a modern világ evangelizálásában és Isten népének alakításában, az egyházközösségekben. A mozgalom barátai nem vonhatják ki magukat a megkezdett munkájukból eredő keresztény hivatás és születésükkel járó magyarságszolgálat vállalása alól. Ez a fiatalok hönöhajtott felzárkózásának feltétele és a mozgalom új lendületet nyert jövőjének biztosítéka.

Az elvi kérdések leszögezése után a közgyűlés megválasztotta három évre a KMÉM új vezetőségét: elnök *Cserháti Lajos* közgazdász lett Montpellier-Paris-ból, alelnök *Szentkereszt Gyula* nyugdíjas bankigazgató Innsbruckból, főtitkár *Németh János* Kandelből, pénztáros *Czupy Éva* Münchenből.

A KMÉM közgyűlését követően a hagyományos őszi találkozót péntek este a *Kasli Magyar Gimnázium Tinódi Együttesének* műsora nyitotta meg *Müller György* néptáncos és *Hochwald Erzsébet* magyar-német nyelvű tanárnő vezetésével. A diáklányok és fiúk megfelelő magyar népviseletbe öltözve verseket mondtak, majd erdélyi, rábaközi és dunántúli táncokat és verbunkosokat jártak, valamennyien — közülük kiemelten *Nyáry Gergő* — kiérdemelve a tapsoló közönség hálás elismerését.

Szombaton *Török Péter* egyházsociológus a nyugati világban szétszórtan működő mintegy 426 — közülük csupán 115 csak magyar pasztorációban dolgozó — és 550 helyen miséző ma-

gyar pap életéről és tevékenységéről, a nagyvilág 92 magyar missziójának pasztorációjáról, ennek helyzetéről és jövőbeli kilátásairól tartott előadást. Az előadást élénk vita követte, amelynek során kihangsúlyozást nyert a szoros összefogás és komoly felelősségvállalás a magyar egyházközösségek életében.

A vasárnap reggeli kerekasztal kiértékelés a KMÉM új identitása keresésének jegyében zajlott, megerősítette a közgyűlés döntéseit, amelyek szerint elkötelezett módon folytatunk kell mozgalomunk munkáját és korábbi saját identitásának kialakítását, az ifjúság bevonását, egymás erősítését, főleg a helyi csoportok működésének fokozásával és jövő évi őszi közös találkozóknak megrendezésével Nyugaton nyugatiaknak.

A találkozó ünnepi koncelebrált szentmisével ért véget, amelyen *Frank Miklós* atya a találkozó mottójáról elmélkedve hangsúlyozta: „A Pax Romana magyar csoportjainak sikerült évtizedeken át összefogni a külföldön élő keresztény magyar értelmiséget, értelemnyitogató és hitébresztő találkozóin erősíteni a hitet és a magyarságtudatot. De tévedés lenne azt hinni, hogy a kommunizmus összeomlásával és a szabad Magyarország létrejöttével ez a feladat lezárult... A küldetés tovább folytatódik, táguló perspektívával, még nagyobb felelősséggel...”

Az idei innsbrucki őszi találkozó mérőföldkő lehet a nyugati magyar katolikus értelmiségiek mozgalmaiban. A találkozó sikerét és meghitt hangulatát Hanák Bea figyelmes szervezése és fáradhatatlan helytállása biztosította.

Cserháti Ferenc (München)

Hangulatváltozás az osztrák katolikusok körében

A „Sokrétűség zárandoklata” új fejezetet nyitott az osztrák katolikusok életében, miután a „Groer-üggyel” kiéleződött viszony a hívők és egyházi vezetők között tartósan rányomta bélyegét még a vallásgyakorlásra is. A laikus hívők beleszólási joga, a papi nőtlenség és a szexuális kérdések körüli viták végülis ügynevezett népszavazásba torkolltak, amely során közel félmillió hívő nyilvánított véleményt. Jól értesült források szerint az elmúlt másfél év során rekordszintet ért el az egyháznak hátat fordító személyek száma Ausztriában, ami példátlan érvágást jelentett a katolikus intézmények fenntartása szempontjából is.

A szeptember elején tartott máriacelli zárandoklatot az a testület kezdeményezte, amelyet még a múlt évben bizott meg az osztrák püspöki kar a bizalmi válság megoldását célzó javaslatok előterjesztésével. A tömeges részvétel a „Sokrétűség zárandoklatán” mind a szervezőket, mind pedig az egyházi vezetőket örömmel töltötte el, mert a hívők nagyszámú jelenléte az egység újrakovácsolása iránti vágyat tükrözte. Mint a zárandoklaton vendégként résztvevő baseli püspök, Koch, megállapította: ezután a kompromisszumkeresésre összpontosul az erőfeszítés. Derülatoan nyilatkozott az osztrák püspöki kar elnöke, Weber gráci megyéspüspök is, aki — egy sajtónyilatkozatban — kijelentette, hogy az egyházzsokadás veszélye elmúlt. A főpap egyúttal felkérte a zárandoklatot szervező bizottságot olyan reformjavaslatok megfogalmazására, amelyek egyértelműen tanuskodnak az

Olvassuk együtt a katekizmust!

Beszélgetésünk témáját a november, — halottainkra emlékező hónap adta. Az ősz beállta, a temetőlátogatás az ember halandó voltára emlékezteti: az elmulásra, szeretteink fájdalmas hiányára. Minden ember a maga módján keresi a választ és magatartásával meg is adja, — egy csokor élő virággal ezer színes és sok bosszantó hagyománnyal — kiben vagy miben hisz.

Ifjú beszélgetőtársaink — fiatalságuk miatt is, — olyan pozitív képet mutatnak, amely krisztusi hitükről tanuskodott. Erről a fiatal lendülettel teli hitről számolunk be, amelynek alapját Jézus Krisztus adja. „Ha valamikor, akkor ma igazán szüksége van az embernek, hogy Krisztusba vesse hitét, akit ismer és szeret. Mindkettő csak együtt érvényes: ismeret nélkül a szeretet üres szó, amely nem tud szilárd alapokra támaszkodni és ködös az a szeretet-szimpatia, amely komoly ismeret nélkül esetleg rajongásig jut el.

A mai világban a fiatalok sorsa, jövője nagy általánosságban meglehetősen kilátástalan, hisz emberi életet alapjában alkotó családtervezés, munkalehetőség komoly lehetősége is megkérdőjeleződik. Egy szóval magát az életet kérdőjelezi meg sok fiatal, így vagy csak rövid, de neki boldognak látszó életformát választja, vagy semmit sem választ, — egyik napról a másikra él, mivel neki minden értelmetlen...” — mondta egy fiatal.

Az idősebbek véleménye szöges ellentétben állt fiatal barátaink nézetével, sok-sok példával hangoztatták saját életük nehézségeit, amelyek egy kicsit úgy hangoztak, mint egy hősi eposz hőstörténetei, — mindig ők voltak a fő-

szereplői. Ezt a fiatalok azonnal szembe is állították, — mondván — „úgy látszik ti magatokban bíztatok, Istenbe vetett hitek nem járja át elbeszélésteket sem.” A címzetek ezen érthetően megsértődtek és a fiataloknak nem épkedves dolgokat emlegettek, bizonyítván a maguk igazát.

Így jutottunk el a katekizmus tanításának üdítően fiatalos és lelkesítő tanításához, amit fiatal barátaink saját magukénak tulajdonítottak, — mondván „nekünk Jézus Krisztus, mint Személy és Megváltó sokkal elevenebb, fontosabb és életünket meghatározó, mint nektek, akik beleszületettek a vallásba, hisz az emberek általánosságban vallások voltak.”

Isten szolidaritása döbrent meg leginkább: Isten bűnné tette Fiát Jézust értünk bűnösökért: „Szent Péter apostol az apostoli hitvallást az üdvösség isteni tervében így fogalmazta meg: „nem veszendő ezüstön vagy aranyon szabadulatatok ki az atyáitoktól rátok hagyományozott értéktelen életmódból, hanem Krisztusnak, a hibátlan és egészen tiszta báránynak a drága vére árán. Ő előre, már a világ teremtése előtt kiválasztott, de csak az utolsó időben jelent meg miutatók”. Az eredeti bűn következtében az emberi bűnök büntetése a halál. Azáltal, hogy Isten saját Fiát is rabszolgásgorba, azaz a bukott és a bűn következtében halálra szánt emberség állapotába küldte, „azt, aki bűnt nem ismert, bűnné tette értünk, hogy általa Isten igazságossága legyen”.

Jézus nem ismerte a büntetést, mivel ő sohasem vétkezett. Megváltó szeretetében viszont, amely állandóan egyesítette az Atyával, magára vállalt bennünket bűneink tévelygéseivel együtt Isten előtt egészen odáig, hogy nevükben mondhatta a keresztfán: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” Az Isten annyira szolidáris volt velünk, bűnösökkel, hogy „saját Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért áldozatul adta”, hogy „Fia halála által kibéküljünk vele”. (602-603 p.)

Hitünkkel beláthatjuk és szeretetre vágyó emberségünkkel megélhetjük az egyház tanítását, hogy Krisztusban, Megváltónkban megtalálhassuk a választ egyéni, keresztény életünkre, reményünk legyen abban a szerető Istenben, aki élők és holtak Ura. Hittel emeljük fel szemünket a sírról az ég felé, hogy a földi valóság el ne vegye hívő látásunkat, be ne zárja szemünket az égi valóság előtt. A temetőnkben hangozó, ezen élet kizárólagosságát hangoztató embertársaink előtt a csendes imádkozó keresztény a „föld sója és a világ világgossága”.

Szabó József (Offenburg)

MILYEN IS ISTEN ?

Nézem a mennyezeten a két ember ábrázolását: egy nemes vágású, még életerős aggyáján és a megismerhetően hasonló alakú fia. A Teremtőre vagyok kíváncsi. A Fiát ismerem (legalább is, hiszem). Izmos, fenséges, szeretetteljes, még szakállas is. Annyira hasonlít az emberre! Azt lehetne mondani, egy tökéletes ember. Leveszem szemem a képről. Gondolkodom. Miben is képem az Istennek az ember? Másképp megfogalmazva: miben különbözik társaitól a világegyetemben? 1. A gondolkodás képessége; 2. A beszéd képessége; 3. A tevékenység (mondhatnánk, hogy kis méretű teremtés) képessége és mindezek szükséglete. Érdekes, (talán nem is!) hogy ez mennyire hasonlít a Szentháromság Isten „képére”.

Nagy L., olvasójuk (Belgium)

MEMENTO Heinrich Heine

A hajad olyan fekete,
a ruhád oly fehér:
az ifjúság ígérte
az élettel felér.

Ó csal az ember élete!
Ki tudja, mi nem ér?
Ruhád is lesz még fekete,
hajad is lesz fehér...

Babits Mihály fordítása

Az egri egyházmegye élete (I.)

SZERKESZTETT INTERJÚ SEREGÉLY ISTVÁN ÉRSEKSEL, A MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ELNÖKÉVEL

1. Szeretnénk először néhány szót hal-
lani az egri Egyházmegye múltjáról, ahol
Érsek úr küldetését ellátja.

Az egri püspökség szent István ide-
jében alakult. Vitatják, hogy már 999-
ben megvolt-e vagy csak az első írott
említéstől 1009-től számítjuk létét.

Eedetileg egész Észak-Kelet-Magyar-
országot magában foglalta. Eger az egy-
házmegye székvárosa a hívő élet és az
európai kultúra építője lett. Átment
mindazon a viszonszágon, amely hazán-
kat érte. Így a város a magyar történe-
lem emlékeinek keresztmetszetét is
nyújtja minden igényes látogató szá-
mára.

Az első katedrális romjai közt az egri
várban szent István szobra hirdeti a
város és az egyházmegye ezeréves mult-
ját. Szent István ünnepén, a várban, a
keresztény életet üldöző évtizedek után
ismét élő hagyomány az esti szabadté-
ri szentmise, a keresztény magyar meg-
újulás szolgálatában.

Az egyházmegyéből idővel új egyház-
megyék születtek. Nagyobb rendezésre a
XVIII. század egyházi közigazgatási át-
alakító intézkedések révén került sor.
Szatmárnémeti, Kassa új egyházmegyei
központok lettek. Egert VII. Piusz pápa
emelte érseki rangra. (Én a 80. püspöke
és 12. érseke vagyok az egyházmegyé-
nek, félve, hogy méltó elődök nyomában
méltatlanul ne járjak.)

A Trianon után három egyházmegye,
Kassa, Szatmár, Rozsnyó csonka ha-
zánkban maradt plébániái kerültek az
egyházmegye igazgatása alá. Így az egri
Érsekség területe több volt, mint az or-
szág egy negyede. A vegyes vallású te-
rületen 1.120.000 katolikus élt.

Párizsi levél

Rendkívül gazdagnak bizonyult a pá-
rizsi Magyar Katolikus Misszió mille-
centenariumi ünnepségsorozata. Egyi-
kére, szeptember 29-én, ellátogatott
Msgr. Mario Tagliaferrí párizsi pá-
pai nuncius, aki főcelebránként ünne-
pelte meg velünk Szent István királyt.
Prédikációjában, sajátos helyzetünket fi-
gyelembevétel, a Szentatya ez év szept-
temberi magyarországi és franciaországi
látogatásának üzenetét közvetítette.

A szentmisén, amelyen résztvett fele-
ségével dr. Szombatí Béla, a Magyar
Kötársaság párizsi nagykövete, külön
pápai áldásban részesült annak a fran-
cia laikus szervezetnek az elnöke, aki
dacolva a divatos közvéleménnyel, év-
tizedek óta kegyelettel őrzi M i n d s z e n t y
bíboros primás emlékét. Az
ezzel kapcsolatos dokumentumnak, ame-
lyet maga a nuncius adott át, íme a ma-
gyar fordítása:

II. János Pál őszentsége

Klodvig (Clovis) megkeresztelkedésének
1500. és a Honfoglalás 1100. évfordulója
alkalmából katolikus hitvallásáért és
Szent Péter utódához való hűségéért,
örömmel részesíti apostoli áldásban
Monsieur Roger Jullien-t
PRÉSENCE DU CARDINAL MINDSZENTY
elnökét kérve rá a jó Isten bőséges ke-
gyelmét.

Vatikán, 1996 Szent István király ünnepén.

A Misszió plébánosa, a magyar barát
Pacelli bíboros (a későbbi XII. Pius) ér-
demeire utalva mondott köszönetet a
Szentatya párizsi követének.
Párizs, 1996 október

Molnár Ottó

2. Miként fejlődött az egyházmegye
1989 óta?

Az ismét szabaddá vált magyar kato-
likus egyház gyors kibontakozásnak in-
dult. Bár mindnyájan tudtuk, hogy egy
szerencsétlen század és benne 40 év egy-
házüldözés következményei felszámoló-
sára legalább ugyanannyi, azaz negyven
év szükséges.

Első meglepő igényként jelentkeztek
a kis faluk hívő közösségei, akik az álla-
mosítás során elveszítették iskoláikat és
benne az iskolakápolnát. Így negyven
éven át szomszéd faluba kényszerültek
keresztény hovartartozásuk ápolására.
Ők jelentkeztek azonnali új templom igé-
nyével. — „Legyen akármilyen kicsi
és egyszerű, nekünk templom kell!” —
mondták. A lehetetlen anyagi viszonyok
közt számos jótévő, elsősorban a német
katolikusok jóvoltából eddig 40 új tem-
plom épült az eredeti egyházmegyei te-
rületen. Köztük nagy, városi templomok
és lelkipásztori központok is. Ma lénye-
gesen több templom van Magyarorszá-
gon, mint háború előtt volt.

1991-ben II. János Pál pápa magyar-
országi lelkipásztori látogatása során
látva a történelem kegyetlen alakulása
nyomán ellehetetlenült egyházmegyei be-
osztást, bátorította a Püspöki Konferen-
ciát új egyházmegyei beosztás megter-
vezésére. Felhívása nyomán három vál-
tozat is készült. 1993-ban a MKPK „Ad
limina” látogatása után, 1993 pünkös-
d-jén egy azóta helyesnek bizonyult új egy-
házmegyei beosztás lépett életbe. Vesz-
prém, a magyar királynék városa, új
érseki székhely lett, és két új egyház-
megye létesült, Debrecen és Kaposvár
székhellyel.

Az Egri Érsekség a Váci és az új Deb-
recen-Nyíregyházi egyházmegyével alkot
érseki tartományt. Eger ma is területileg
a legnagyobb egyházmegye. Létszámban,
600.000 hívével csak Vác és Esztergom-
Budapest előzi meg.

Érdekes és megnyugtató, hogy az át-
alakítás sehol sem keltett elégedetlensé-
get. Az elérhető egyházmegyei közpon-
tok észszerűbbé és könnyebbé tették a
lelkipásztori munkát. A papság új saját,
hagyományt őrző és teremtő közösség-
be tömörült.

3. Hány pap dolgozik aktív lelkipász-
tori szolgálatban?

Erre a kérdésre csak szomorú választ
lehet adni — Kevés. — Az újjáalakult
egri egyházmegye 313 plébániát és több
mint 620 templomot és templomi közös-
séget tart össze. Sajnos egyre kevesebb
pappal.

Jelenleg 214 aktív papja van az egy-
házmegyének. Az aktív papság 25%-
a hatvan éven felüli. A nyugdíjasok szá-
ma 50 körül van. Sokan besegítő lelki-
pásztori munkát is végeznek.

A plébániák fele plébános nélkül van.
(156). Kápláni helyek száma 30. Hosszú
távon csak a világi munkatársak kép-
zése és alkalmazása teszi lehetővé az
eredményes lelkipásztorkodást, a keresz-
tény élet megújulását és megőrzését. En-
nek számos akadálya van. Egyrészt az
emberek lelkében begyökerezett a féle-
lem, hogy bármit is vállaljanak nyilván-
osan a keresztény élet szolgálatában.
— Másrészt a negyven év vallási bezárt-
sága sok hamis illúziót táplál a vallással
szemben. Például sokan azt hiszik, hogy
az Egyház képes megvalósítani a mar-
xizmus által hirdetett földi paradicsom-
ot. Nehezen veszik észre, hogy az
Evangélium szűk út és meredek ösvény

volt és marad. — Harmadsorban a bát-
rak közül is többen visszariadnak, ami-
kor szembe találják magukat a többiek
azonnal ébredő éles kritikájával, pedig
ezt minden lelkipásztorinak, aki minden
emberi gyengesége ellenére, küldetésével
felfelé húzza a világot, vállalnia kell.

Volt már ennél rosszabb helyzet is.
A török után három pap élt az egyház-
megye területén.

4. Milyen új egyházi iskolák és intéz-
mények létesültek?

Tudni kell, hogy a szovjet uralom
idején működő nyolc egyházi iskola kö-
zül egyik sem esett az akkori egyház-
megye területére. Aki egyházi iskolában
akarta neveltetni gyermekét és ezt
anyagilag meg tudta tenni, az ország
más részébe küldte fiát, lányát.

Jelenleg 9 saját oktatás-nevelési intéz-
ménye van az Egyházmegyének. Első-
sorban visszakapott óvodák, iskolák és
kollégiumok. Épületük magán viseli a
negyven év gyarmati sorban kialakult
elhanyagoltágát. Ezen felül iskolát tart
fenn az Angolkiasszonyok, Ciszterek
közössége. Kollégiumot vezetnek az or-
solyiták, a minoriták és a piaristák. 40
év szünet után öröme és reményre jo-
gosít a kikelő vetés.

Egerben töretlenül megvan a teológiai
oktatás, és papnevelés. Kisszemináriu-
munk megmaradt akkor is, amikor 1952-
ben az ország szemináriumainak felét
megszüntették. Hittudományi főiskolánk
8 éve vezet világiak részére levelező, lel-
kipásztori munkatársképző tanfolyamot.
A képzettek közül 20% vállal és képes
ellátni lelkipásztori feladatot, elsősorban
hitoktatást. Négy éve működik az Álla-
mi „Eszterházi Károly” Tanárképző Fő-
iskolán hitoktatóképző szak, mely pe-
dagógus diplomát ad.

Új iskolát is építünk, a többi régít
bővítünk. Nyilván ennek határt szab
szegénységünk. Sietnünk azért sem kell,
mert az iskolák keresztény szellemének
kialakulásához nemzedékváltásnyi időre
van szükség. Nem veszíthetjük el türel-
münket. Nem siettetjük új intézmények
alakítását.

5. Kaptak-e vissza épületeket és mi-
lyen munkát végeznek ezekben?

Igen. Számos épületet kapott vissza
az Egyház, elsősorban vidéken, de min-
dent vissza sem lehet kapni. Az első
demokratikusan választott parlament
törvénye csak benne folyó közszolgálat-
tal együtt engedélyezi az ingatlanok
visszadását. Ez különböző elosztású az
ország lakossági és vallási sűrűsége ará-
nyában. — Több intézményt emberileg
aligha tudnánk ellátni, mert ma minden
aktív pedagógus még marxista főisko-
lán és egyetemen végzett. A legnagyobb
jóakarattal is lassú az átalakulás.
Számolnunk kell a nyugati jóléti társa-
dalom már régóta beáramló, gyermek-
telenítő és önzést terjesztő hatásával,
mely jó talajra talál a posztbolsevik vá-
kuumban.

Szociális emberszerető szolgálatra
nincs vállalkozó. Ezért szociális célú in-
tézményünk alig alakult. Az önzés, va-
lamint a mai magyar oktatási és szociál-
politika nem nevel másokért áldozatot
vállaló szociális érzékű nemzedéket. A
tanító rendeknek még csak van utánpót-
lása, de a betegápolóknak nincs. Tud-
tommal így van egész Európában.

Szociológiai felmérések szerint a tár-
sadalom nagyobbik fele ma is az egy-
házra szeretné bízni a szociális gondo-

zást, de nem akarja az Egyház kezébe
adni az erre alkalmas nemzedék neve-
lésének ügyét, még a hit és erkölcs ok-
tatását is feleslegesnek tartja. Import
Egyház pedig nem lesz sehol a világon.
A kérdéseket Fejős Ottó tette fel.

(Folytatás a következő számban.)

Madridi levél

KONGRESSZUS A SZEGÉNYSÉGRŐL

Ha tudni akarja az ember, mikor
mondanak misét egy városi templom-
ban, csak arra kell figyelnie, mikor van
egy-két koldus a kapujában. Azonban
nem minden rászoruló kéreget vagy áll-
sorba egy tál meleg ételért az irgalmas
növérek anyaháza előtt. A Karitászt sze-
rint a 39 millió spanyol közül nyolc
millió nem éri el a havi jövedelem or-
szágos átlagának a felét, közel egy és
negyed millió pedig annak a negyedét
sem. Elsőorban ezekről volt szó a spa-
nyol egyház a szegénységnek szentelt el-
ső kongresszusán, melyen meghívottak-
ként résztvettek a közigazgatás, szak-
szervezetek, emberbaráti kezdeményezé-
sek, továbbá az izraelita és a mohamedá-
n közösség képviselői is.

Mint az egyik felszólaló kifejtette,
nem a „szegények” képezik napjaink
egyik nagy problémáját, hanem az „el-
szegényedettek”, akikre nyomasztóan
nehezedik a helyzet, a társadalmi és
gazdasági rendszer. E nyomásnak egyik
fő tényezője az utolsó következménye-
kig vitt piacgazdálkodás. A spanyol püs-
pöki kar elnöke szerint az egyház kon-
servatívnak minősíthető olyan kérdése-
kben, mint a házasság és a nemiség, más
problémák kapcsán azonban korántsem
az. Nyíltan el is ítélik az olyan gazdál-
kodást, melyben a munkapiac egyetlen
hajtóereje a haszon, s melyben a gazda-
sági, politikai és társadalmi nyereséget
nem állítják a közjó szolgálatába. Min-
den esetre olyan konkrét javaslatot,
mint a munkaidő korlátozása több
munkaalalom teremtése érdekében,
nem akart magáévá tenni; ez a politiku-
sok és közgazdászok dolga.

A kongresszus a szegénységet elkerül-
hetőnek tekintette, ezért fennmaradását
botránysosnak és szégyenletesnek minő-
sítette és a harmadik évezred küszöbén
feladatként tűzte ki, hogy az egyház a
szegények szócsöve legyen. Ugyanakkor
rámutattak két helytelen magatartásra.
Az egyik azon keresztényeké, akik fi-
gyelmen kívül hagyják szociális elköte-
lezettségüket és vallásukat pusztán ri-
tuális módon gyakorolják; a másik azo-
ké, akik szerepet vállalnak a szociális
munkában, de aztán megfélemlenek a
vallásos indítekről, eltávolodnak a ke-
resztény életstílustól és más ideológiák
szolgálatába állnak.

Kifejezésre jutott annak a szükséges-
sége is, hogy a szociális munkában so-
rosabban együttműködjenek a különbö-
ző egyházi és világi tényezők, mindenek
előtt azonban az, hogy a szegénység el-
leni küzdelem egyre jobban az evangeli-
záció szerves részévé váljék. Annál is in-
kább, mert széles rétegek eszményekben
is elszegényednek.

Az így értelmezett szegénység koránt-
sem spanyol probléma. Ezért akartam
mindezt itt röviden elmondani.

Rónai Zoltán

SZÖRNYŰ FEJVER

Minden ütőd, átkod
Hiába ellenem.
Szörnyű a fegyverem:
A végén megbocsiatok.

Illyés Gyula (1902—1983)

GYERMEKEKNEK

Még mindig emlékezetemben van a rég nem hallott mese, mely bennetek biztosan sokkal elevenebben él. Jancsi és Juliska történetéről van szó. Megelevenedik előttem, hogy az erdőbe menve hogyan dobálja az előrelátó Jancsi a fényes kavicsokat a földre, hogy azok majd hazavezessék őket a rengeteg erdőből. De az is eszembe jut, hogy második útjuk alkalmával a kenyérmorzsákkal már kevesebb sikerük van. Az erdő madarai fölcsipegetik a kenyérdarabkákat, s már nincs, ami nyomra vezesse a gyermekeket.

November 10-én szintén útkeresésről hallhatunk a vasárnapi evangéliumban. Tízen indulnak egy lakodalom alkalmával a vőlegény elé. S mivel este van, az akkori kornak megfelelően, olajlámpást visznek magukkal. Igen ám, de a vőlegény késése, a nem remélt várakozás miatt az út hosszabbra sikerül, mint tervezték. S akkor derül ki, hogy a tíz közül csak öten, az „okosak” vittek magukkal tartalék olajat. A többiek, akiket „balgáknak” nevez a példabeszéd, kialudt lámpásaik miatt lekésik a menyegzőt és kívül rekednek.

Jézus követése ha csak ímmel-ámmal, tessék-lássék módra történik, balgaság, melynek nincs értelme, mert nem vezet eredményre. A példabeszéd szerint viszont az okosak, akik mindenre felkészülve jelét adják, hogy nagyon komolyan veszik amit csinálnak, bejutnak a vőlegénnyel a lakodalmas házba. Erre bíztat minket is Jézus. **János atya**

FIATALOKNAK

„Mindenét elosztá szegényeknek,
Alamiznát adván mindeneknek.
Hogy kiveték özvegyen jószágából,
Mégis jót tett másoknak fonásából.”

(Sz. V. U. 303-3. 1695-ből)

„Azokra, akik átkoznak benneteket, mondjatok áldást... Annak, aki elveszi köntösödöt, add oda a ruhádat is... Mindenkinek, aki kér tőled adj...” (Lk 6,27-38)

Méltán csendül fel a középkori dicsőítő ének november 19-én templomainkban Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepén. Jézus idézett szavai az áldozathozó felebaráti szeretetről — Szent Erzsébet tettei, tanúságtétele egygyé válnak, örök példaképül mindannyiunk számára. De amint kilépünk a templom ajta-

**ELTÜNT RÁKÓCZI FERENC
IMAKÖNYVE**

**MEGDÖBBENÉSEL VETTÜK
TUDOMÁSUL...**

Betörték a Győr Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár káptalandombi épületébe augusztus 18—20. között, ahonnan pótolhatatlan értékű nemzeti könyvritkaságokat loptak el. A második emeleten lévő könyvtári díszterem tálából — erőszakos behatolás nyomai nélkül — eltűnt II. Rákóczi Ferenc imakönyve, amelyet 1642-ben Párizsban adtak ki, az 1498-as kiadású Perényi Missale, a 15. századból származó Esztergomi Missale, a 16. századi Passau Missale, az ugyancsak ebben a korban kiadott Kosmographiae Universalis, illetve egy német nyelvű, 1475-ös imakönyv. Az eszmei érték felbecsülhetetlen, az anyagi kárt több mint kétszáz millióra becsülik. A könyvtárban augusztus 22-én fedezték fel a hiányt, amit jelentettek a rendőrségnek, de a nyomozás érdekében napokig hírzárlatot rendeltek el.

UE.

ján, szomorúan tapasztaljuk az azóta megváltozott világ megdöbbentő valóságát: vannak, akiknek egészen más a véleményük a szegénységről, a segítségnyújtásról és szolidaritásról. Nem is beszélve régmúlt idők jámbor szokásairól és lassan 2000 éves evangéliumi elvekről.

1. Mondják: Jézus szavai sehogyan sem illenek bele a mai világba. Az ipari-tudományos forradalom gyermekei számára az egyetlen elképzelhető életforma, az egyetlen lehetséges út a haszon, a profit útja. Hogyan fejlődön a világ, hogyan haladjon előre az emberi társadalom, a piacgazdaság, ha mindenünket szétesztjük, ingyen elajándékozunk, ha mindig mások szükségére figyelünk... „Semmit ne kérj vissza...” ha ezt a bankok hallanák?! Aki nem könyöklő, aki mindenkire odafigyel, aki mindenkit meghallgat, az lemarad...

2. De amit látunk mindannyian, s ami a „könyöklők” számára is valóság: Egyre több a magányos, magára hagyott ember, egyre több a csőd, a munkanélküli, a jövőbe félelemmel néző ember. A családok széthullása, az öreg emberek kitaszítása... Vajon minek a következménye? kérdezhetnénk. Talán nem járunk messze az igazságtól, ha azt válszoljuk, hogy bizony a „könyöklőnek” ehhez köze van. Mert ahol nincs irgalom, felebaráti szeretet, nincs másokrafigyelés, ha a jézusi szó-elv már maradt: ott áll meg igazán az élet...

3. Ami vigasztal és reményt ad az az, hogy egyre többen így gondolkodnak (újra!): több csendre, imára, csendes magába szállásra van szüksége a mai embernek. Több jószágot, több szeretetet kell adni a világnak! És újra időszerű sokak számára: „Legyetek hát irgalmasak, amint Atyátok is irgalmas... Mert amilyen mértékkel ti mértek, olyannal mérnek majd nektek is...” (Lk 6,36-38)

Pál atya

Megdöbbenéssel vettük tudomásul...

ERDÉLYI MAGYAR EGYHÁZAK ALLÁSFOGLALÁSA
AZ ALAPSZERZŐDÉSSEL KAPCSOLATBAN

Az európai integráció folyamata a népek megbékélése, a demokrácia alapkövét jelentő másság-tisztelet eszméinek elterjedését segíti, azoknak a közös érdekeknek az uralomra jutását ösztönzi, amelyeknek az egyházak is elkötelezett hívei.

A Romániai Magyar Történelmi Egyházak Előljárói Állandó Értekezlete üdvözlö az integráció jegyében megszületett alapszerződéseket. Egyházaink életbevágóan érdekeltek az államközi szerződések tárgyát képező kérdésekben.

Meggyőződésünk, hogy az európai jogrend szellemében fogant megállapodásoknak tiszteletben kell tartaniuk a nemzeti közösségek önrendelkezését, az önkormányzatra alapozott intézményrendszerhez való jogát.

Abból a meggyőződésből kiindulva, hogy az államközi szerződések az 1989 után szükségessé vált történelmi igazságtétel kiváló eszközei lehetnének, egyházaink vonatkozásában két olyan területet említhetünk, amely demokratikus közéletünk elengedhetetlen velejárója:

a) az évszázados hagyományokra visszatekintő, minden fokon, minden formában megvalósuló felekezeti oktatási rendszerhez való jog szavatolása és állami támogatása, mely az egyetemes kultúra alapértékeinek létrehozásához is jelentős mértékben hozzájárul;

b) híveink milliósok évszázados munkáját, tehetségét, szorgalmát megtestesítő egyházi javak — ingatlanok, iskolák és más intézmények, könyvtárak, levéltárak, kegytárgyak — maradéktalan visszaszolgáltatása.

Jussunkért és jogainkért közéleti, jogi és politikai síkon is kitaró küzdelmet folytatunk. A tizenöt, államilag elismert felekezet előterjesztéseként már 1990-ben elkészítettük közös egyházi törvénytervezetünket, amely a fenti kérdésekben jogorvoslatot ír elő. A román parlament a törvénytervezetet többszöri sürgetésre a mai napig nem tűzte napirendjére. Jogos követeléseinket Romániának a szervezetbe való felvételekor az Európa Tanács is a nemzetközi egyezmények normarendszerébe illőnek találta. 176/1993. véleményezése 8. szakaszában feltételként szabta meg a felekezeti oktatáshoz való jogot és az egyházi javak visszaszolgáltatását.

A román-magyar alapszerződés véglegesnek szánt szövegtervezetéből megdöbbenéssel vettük tudomásul, hogy a készülő dokumentum nem tartalmaz intézkedéseket jogos követeléseink teljesítésére nézve.

Mi, a romániai magyar történelmi egyházak előljárói határozottan kijelentjük: az olyan megállapodás, amely nem szavatolja teljes mértékben alapvető jogainkat, hosszú távon nem szolgálhatja a megbékélést és a demokrácia megszilárdulását, egyszóval nem teljesítheti történelmi küldetését.

Felkérjük az alapszerződés szövegezésében részt vevő politikai tényezőket, hogy vizsgálják felül álláspontjukat, és az alapszerződés aláírása előtt intézkedjenek a megfelelő kiegészítésekről.

Eltökélt szándékunk, hogy keresztény egyházaink tanításaiból eredő eszméinkből nem engedünk, jogainkról nem mondunk le, és sajátos eszközeinkkel a hazai törvényhozás — és szükség szerint a nemzetközi fórumok útján — küzdeni fogunk nem csupán a magunk, hanem valamennyi egyház jogos követeléseinek teljesítéséért.

Az integráció csakis egy minden igaz

elvárást teljesítő európai jogrend keretében valósulhat meg. A vallásszabadság elemi feltétele, hogy az egyházak korlátozás nélkül élhessenek alapvető jogaikkal.

Jakubinyi György római katolikus érsek Gyulafehérvár;

Templai József római katolikus püspök Nagyvárad;

Reizer Pál római katolikus püspök Szatmárnémeti;

Csiha Kálmán református püspök Kolozsvár;

Tökés László református püspök Nagyvárad;

Szabó Árpád unitárius főjegyző Kolozsvár;

Mártha Ivor Kolozsvár;

Szilágyi Aladár református főgondnok Nagyvárad.

(Új Ember)

A 91. gyerekbusz Kárpátaljáról

A Szent Adalbert Misszió Alapítvány szervezésében szeptember 24-én érkezett a 91. gyerekbusz a határon túlról. A kárpátaljai Kigyós és Nagybégány községekből utazó gyerekeket a Borsod megyei Hejőkeresztúron fogadták. A 100. gyerekbusz 1997. februárjában fut be majd Budapestre.

Szeptember elején, iskolakezdekör újrindult a tízórai akció a beregszászi 6. számú magyar iskolában. Testvéreink adományaiból naponta 30—40 olyan gyereknek készítettünk tízórait, akik otthon nem reggeliznek és az iskolába sem koznak magukkal ennielót.

A beregszászi járási kórház gyermekosztályán 25 elhagyott csecsemőt ápolnak. Az anyák otthagyták őket szülés után. Volt olyan csecsemő is, akit az erdőbe tettek ki.

A kórházban iszonyú állapotok vannak. Nincs melegvízük. A csecsemők pelenkát hideg vízben mossák mosószer nélkül. A folyosón egy „rezsó” melegíti mosófazékban a vizet, hogy a csecsemőket meg tudják fürdetni. Elfogyott a tápszert. A betegek nem kapnak húst, tojást, vaját. Ötezer pelenka kell, és csak 500 van, az is rongyos már. Nincs fertőtlenítőszer, szappan, ágynemű, gyerekruha, villanygőg, injekciós tű, infúziós csöpögtető. Alapítványunk akciót indított a gyerekosztály megsegítésére. Az első szállítmányt már el is indította a dunaföldvári egyházközség. Pelenkát, villanykörtét és tápszert küldtek.

Az andocsi Szűzmária kegyhelyen gyereksegély központot rendeztünk be. Szabó Imre esperes-plébános gyűjti a könyveket és a gyerekruhát. Nála gyakran megfordulnak az erdélyi, felvidéki és délvidéki magyar plébánosok, s a begyűlt adományokat onnan viszik el híveiknek. Karácsonykor egyhetes szeretet együttét szervezünk Andocson 30 magyarországi árvagyerekeknek. A plébániának tágas épülete van, hisz ez egykor ferences kolostor volt, 36 szerzetessel. Az esperes úr szívesen látja azokat a külföldön élő testvéreinket is, akik ebben a karácsonyi hétben szeretetszolgálatot vállalnának Andocson az árvagyerekek mellett.

Atányi László tanár (Budapest)

A nyelv kimondhatatlan drága kincs,
mert magában rejt a nemzeti fennmaradásnak zálogát.

Széchenyi

Emberi méltóság és emberi jog kezdettől fogva (1.)

A NÉMET PÜSPÖKÖK LELKIPÁSZTORI KÖRLEVELE A MAGZATELHAJTÁS ERKÖLCSI MEGÍTÉLÉSÉHEZ

Kedves Testvérek!

1995 júniusában a Német Szövetségi Parlament, a két német állam egyesítéséről szóló szerződésben megfogalmazott követelménynek megfelelően határozatot fogadott el a terhesség megszakítás új, jogi szabályozásáról. Ennek ellenére ez a kérdés máig sem csitult el; országunkban éppúgy foglalkoztatja az embereket mint annakelőtte, és a nyilvános vita is tovább folyik róla.

1. MIÉRT JELENTKEZÜNK SZÓLÁSRA

Amikor közös lelkipásztori körlevelünkkel mi, német püspökök újból szó-lásra jelentkezők, akkor ezt ma első-sorban nem azért tesszük, hogy felhívjuk a figyelmet arra az egyáltalán nem kielégítő jogi helyzetre, amely csak nagyon elégtelen védelmet szavatol a meg nem született gyermekek életének.

(...)

Mi, püspökök sokkal inkább azokat

A levert forradalom gyásznapjára:
Arany János költeménye

Magányban

Az óra lüktet lassú percegéssel,
Kímérve a megmérhetlen időt;
Ébren a honfigond virrasztva mécsel,
Homlokra összébb gyűjti a redőt.
Vajúdni meddig tart még e világnak?
Sors! óraműved oly irtóztató:
Hallom kerekid, amint egybevágnak:
De nincs azokhoz számlap, muató.

Jön, jön... egy istenkéz sem tartja vissza...
Mint mélybe indult sziklagörgeteg:
Élet? halál? átok, vagy áldás lesz? — Ah,
Ki mondja meg! ki élő mondja meg!
Vár tévován a nép, remegve bölcse,
Vakon előtte kétség és homály.
Idő! szakadna bár méhed gyümölcse...
Ne még, ne még — az istenért! — megállj.

Oh mert tovább e kétség tűrhetetlen
A kockarázás kínját érzenuink;
De nyújtatók a percelt, míg vetetlen
A szörnnyű csont, ha rajta mindenünk.
Egy lépés a gomolygó végtelenbe,
Holott örvénylik a lét, a halál:
És mi fogódzunk a hitvány jelenbe:
Tarts még egy küssé, gyönge szalmaszál!

Még egy kevéssé... De mely kishitűség!
El, el! ne lássam e dült arcokat!
Ész, egybeforrt vágy, tiszta honfihűség,
Bátorságot nekünk mindez nem ad?
Megvert reménnyel induljunk csatába?
Hitben feladjuk már a diadalt?...
Nem, nem! Szívünk egy vértanú imába!
Megedzve, kezdjük a győzelmi dalt!

Az nem lehet, hogy milliók fohásza
Örökké visszamálljon róla, ég!
És annyi vér — a szabadság kovásza —
Posvány maradjon, hol előnieték.
Támadni kell mindig nagyobb körökben,
Életnek ott, hol a mártír-tetem
Magát kiforrja csendes földi rögben:
Légy hű, s bízzál jövődbe, nemzetem.

Nem mindig ember, aki sorsot intéz;
Gyakran a bölcs is eszköz, puha báb;
S midőn lefárad az erőtelen kéz,
A végzet tengelye harsog tovább;
Csüggedve olykor hagyja lomha gépül
Magát sodorni az ember fia:
De majd, ha eszmél s öntudatra épül,
Feltűnik egy magasb harmónia.

És vissza nem foly az időnek árja,
Előre duzzad, feltarthatlanul;
Csak szélein marad vesztig hínárja,
S partján a holt-víz hátra kanyarul.
Bízást!... mi benn vagyunk a fősodorban:
Veszhet közülünk még talán nem egy:
De szállva, im, elsőik között a sorban,
Vásznunk dagad, hajónk előre megy!

1861. április.

az alapvető igazságokat akarjuk tudatosítani, amelyek a nyilvános és magánjellegű, magzatelhajtról szóló vitákban figyelmen kívül maradtak, a konkrét konfliktushelyzetekben háttérbe kerültek, vagy amelyeket agyonnyomtak a látszólag kézenfekvő gyakorlati kilátások. Ha a magzatelhajtról való beszélgetés napjainkban messze elfogadottá lett, akkor ez annak jele, hogy az emberi lét alapvető kérdéseiben hiányzik a meggyőző lelki orientáció. Ez az egész társadalom problémája, sőt, világprobléma, amely mindannyiunkat érint és amelyről mi mint egyház nem hallgathatunk.

2. A MAGZATELHAJTÁS SOKRÉTŰ ÖSSZEFÜGGÉSBEN

Sok vita közepette feledésbe megy, hogy a legtöbb asszony számára a terhesség, akár csak a szülés, pozitív tapasztalatot jelent. Az átalálással járó minden lehetséges testi és lelki problémák ellenére, a tapasztalatok szerint az „áldott állapot” az ember legszebb élménye, amelyben egyáltalán részesülhet. Természetesen, ha ez a terhesség akaratlanul jön létre, akkor könnyen féltelmek és szorongások törnek elő sok asszonyban, aggasztó kérdések a saját és a meg nem született gyermek jövőjét illetően: Mi lesz életem nagy terveiből? Mi lesz velem ezután és hogyan lesz tovább? Egyáltalán boldogulok-e majd gyermekemmel? Megadhatom-e majd neki, amire szüksége van? Tartós marad-e társkapcsolatom, vagy a gyermek csak terhet jelent majd abban, míg végül élettársi kapcsolatom is tönkre megy miatta?

3. KEZDETTŐL FOGVA EMBER

Ma sok kortársunkkal együtt, sajnos közöttük még keresztények is osztják a véleményt, hogy jóllehet magzatelhajtról nem kellene előfordulnia, de az egyes esetekben elkerülhetetlen, és ezért a kisebb rossz érdekében mégis jogos lehet. Ez a beállítottság oda vezet, hogy bár elvileg valljuk a meg nem született gyermek életének értékét, de adott, konkrét esetben, ennek elébe helyezünk egyéb, másodrendű szempontokat, pl. az anyagi és lelki kényszerhelyzetet vagy az asszony önrendelkezési jogát. Így aztán a magzatelhajtról az élet kényszerűségei által diktált kiútnak látszik. Így a meg nem született gyermek joga az élethez alá lesz rendelve a már megszületett ember élethez való jogának.

Tagadhatatlan, hogy ezek az igazolási okok sok kortársunknál elfogadásra találhatnak. Az értelmes felülvizsgálás során mégsem állják meg helyüket. Ugyanis már a meg nem született gyermek magában hordja későbbi fejlődésének minden lehetőségét. Egy és ugyanazon ember, aki fogantatásától kezdve, folyamatos fejlődése során kibontakoztatja képességeit, amíg felnőtt és — születése után csak sok évre — saját magáért felelősséget vállaló, önálló létezővé válik. Az emberi teremtményt ezért fogantatása első pillanatától úgy kell tisztelnünk, mint emberi személyt. („Evangelium vitae”, 60).

4. A „NE ÖLJ” PARANCS MINDANNYIUNK VÉDELMÉRE SZOLGÁL

Az újkori emberjogi gondolkodás és a demokratikus jogállam győzelemre segítette az elemi alapszabályt, amely így hangzik: ugyanannyit ér minden ember

élete, függetlenül szociális helyzetétől, gazdasági teljesítő képességétől, képzettségi szintjétől, borszínétől vagy arckínézetétől, nemétől, korától vagy egészségi állapotától.

Ez a meggyőződés, amely szerint minden ember méltósága egyforma, ugyanolyan komolysággal és mindenféle megszorítás nélkül ugyanúgy érvényes kell legyen a meg nem született gyermek életére is. Ezért amikor az egyház a meg nem született gyermek életjogáért szót emel, egyáltalán nem unszol rá a társadalomra valamiféle, csak hitre alapozott különleges véleményt. Nemcsak a saját, önmagára érvényes erkölcsi felfogását védelmezi, hanem alapvető emberi jogot véd és a demokratikus jogállam alapelvét, amely a mi Alaptörvényünkben mint élethez való jog és jog a testi sérthetlenségre jut érvényre.

A „Ne ölj” parancsot a konfliktus helyzetekben is el kell ismernünk és az az ilyen helyzetekben is a humánus együttélés alapja kell maradjon. Társadalmi békefunkcióját csak úgy töltheti be, ha a társadalom leggyengébb tagjára vonatkozóan is hatékonyan érvényesül. Az ember személyi méltósága iránti tisztelet azért magában foglalja testi létének sérthetlenségét kezdettől fogva. Ezért a magzatelhajtról mint ártatlan emberek szándékos gyilkossága súlyos jogtalanság, amelyet sohasem lehet igazolni („Evangelium vitae”, 62). A személyes lelkiismereti döntésre hivatkozva sem igazolható.

5. ISTENI MEGBOCSÁTÁS A MEGTÖRTÉNT JOGTALANSÁG UTÁN

Sokrétű tapasztalat által felmutatható tény, hogy az asszonyok, akik szorongatottságukban a magzatelhajtról mellett döntöttek, később emiatt szenvednek és megbánják tettüket. Mint keresztények azt is tudjuk, hogy Isten bocsánata elnyerhető magára, a gyilkosság jogtalanságára is. Isten előtt egyetlen asszonynak sem kell egyedül maradni az aggályokkal, az önmarcangoló kételyekkel és a bűntudattal. A megbocsátás és kiengesztelődés azonban egészen más mint a megtörtént jogtalansággal szemben tanúsított és széles körben elterjedt közömbös és divatos magatartás a mi társadalmunkban. Megbocsátás csak úgy lehetséges, ha a bűnt nem kicsinyeljük le és nem toljuk félre, hanem belátjuk és vállaljuk azt. Ahol ez bekövetkezik, ott már megtörtént az első lépés a megbocsátás és a kiengesztelődés irányába, és ezzel életünk új orientációja felé.

(Folytatás és befejezés a köv. számban)

ADOMÁNYOKAT KÉRNEK

Magyarországon, Zemplén megyében Sátorajuhely és Sárospatak között van egy szép kis falu: Karcsa. „Szeretközösség” címen alapítványt létesítettek és a befolyt adományokból október első felében elkezdtek lerakni az alapját egy szeretet-háznak. Ebben 1—2 ágyas fürdőszobás lakást szeretnénk biztosítani a magukra maradt öregek részére. Szívesen biztosítanak helyet hazatérő nyugdíjasoknak is. Adományokat a Kuratórium megbízottja, Tóth Jánosné címére kérünk: Miskolc, Középruzsin dűlő 4. Külföldről az IBUSZBANK, K. 8 HH Bank Rt., H-3501 Miskolc, Széchenyi u. 3—9. devizaszámlájára lehet a pénzádományokat befizetni.

Kisfalusi János ny. gk. lelkes

Nem az a szegény, akinek kevés van,
hanem aki többet kíván.

Pázmány

Delegátusi kinevezés

Miklós-házy Attial SJ, a külföldi magyarok püspöke, az alábbi körlevelet intézte az egyes európai katolikus főlelkészekhez:

Ezennel értesítelek, hogy dr. Cserháti Ferenc müncheni magyar plébánost kineveztem személyes képviselőmnek (delegátusomnak) a nyugat-európai magyar papok és hívek felé. Mint ismeretes, ezt a feladatot mindaddig P. Szőke János, SDB, töltötte be, aki nemrég hazaköltözött Magyarországra, hogy onnan intézze Mindszenty bíboros, valamint Márton Áron, Scheffler János és Bogdánffy Szilárd püspökök boldoggá-avatási ügyét. Ezúton szeretném hálás köszönetemet kifejezni Szőke atyának sokévi áldozatos munkájáért a külföldi magyarok érdekében, és kérjük a jó Isten áldását fontos feladatának további sikeres végzésére. Ugyanakkor kérem a főlelkészeket, hogy fogadják szeretettel az új delegátust, akinek első-sorban az lenne a feladata, hogy a püspököket képviselje, amikor ő nem tud jelen lenni. Emellett törekedni fog, hogy az európai magyar papok összefogását előmozdítsa a lehetőségek szerint, első-sorban az évekint megrendezendő papi gyűléssel, de egyéb módon is. Így próbáljuk meg ápolni az „Unio cleri”-t egymás között. A delegátus rendszeres kapcsolatot tart a püspökökkel, valamint az országos főlelkészekkel, akik az illetékes püspökök által lettek kanonikusan kinevezve. A Papi Szenátus, mint ilyen, ezennel megszűnik, de az évenkénti főlelkészi találkozókat továbbra is megtartjuk. — A delegátus kinevezése 1966. okt. 8-án, Magyarok Nagyasszonya ünnepén lép életbe és egyelőre 3 évre szól, ami megújítható

Mindnyájatokat szeretettel köszöntelek a mi Ürünkben:

1996. október 7.

+ MIKLÓSHÁZY ATTILA SJ
a külföldi r. k. magyarok püspöke

ÚJ KARITÁSZ INTÉZMÉNYEK SZÉKELYFÖLDÖN

Szeptember 17-én avatta fel Jakubinyi György gyulafehérvári érsek Csíksomlyón, a főegyházmegyei Karitásztanulmányi házát. Ugyanaznap került sor a Csíkszeredától délre fekvő Zsögödön egy Karitásztanulmányi és másnap Gyergyószentmiklóson egy 130 férőhelyes karitásztanulmányi otthon megnyitójára.

A három intézmény öt esztendő munkájának eredménye. Megvalósításukhoz jóformán egész Európa Karitászaival és más jótékony célú szervezetekkel együttműködésére volt szükség. Az ausztriai Linz egyházmegyei Karitásztanulmányi házán kívül, a német, az olasz, a francia Karitásztanulmányi és a belga máltai lovagrend járult hozzá tetteikkel. Ezenkívül a Ferenc-bajor királyi herceg, valamint Habsburg Rudolf főherceg és felesége Stefánia kezdeményezésére megindult gyűjtések tették lehetővé a három intézmény létrejöttét. Mint dr. Vencser László, a főegyházmegye anyagi ügyeinek egyik felelőse, akinek jelentős része volt az adakozók felkutatásában és meggyőzésében, ebből az alkalomból kifejezte: „A három intézmény jelzi a Karitásztanulmányi tevékenységét: a gyermekek gondozásától kezdve az idős generáció megsegítéséig”.

Az avatási szertartáson jelen voltak a bukaresti, temesvári és szatmári Karitásztanulmányi vezetőkön kívül a helybeli hatóságok és a lelkeskedő papság képviselői, a bukaresti osztrák nagykövetség, a már említett jötevők, valamint a Magyar Karitásztanulmányi országos igazgatója és főtitkára.

Lourdesi üzenet

MAGYAR KATOLIKUS VASUTASOK ELSŐ ZARÁNDOKLATA LOURDES-BA

Még tavaly advent idején történt, hogy lilára fázott fülekkel lépett szerkesztőségi szobámba atyai jóbarátom. Szemei ragyogtak, ajkán bizakodó mosoly virult. Azt hiszem mehetünk zárándokútra Lourdes-ba, ugye jöttök? — kérdezte az „öreg”. Megyünk, vágta rá feleségem gondolkodás nélkül. De ne vágjunk a dögök elébe. Röpke fél év

alatt megszerveztük a zárándokcsoportot, de a korábban tisztázatlan feltételek miatt az utolsó héten derült ki, hogy se tolmácsunk, se papunk nincs. Ennek ellenére 33-an úgy döntöttünk, így is utazunk, és július 22-én el is indult velünk az Orient expressz Budapestről, hogy egy éjszaka alatt Párizsig röptsen bennünket.

A Gare de l'Est-en már vártak minket. A Francia Katolikus Vasutasok Egyesületének elnöke Jean Magail egy klimatizált busszal, és Molnár Ottó atya a Párizsi Magyar Misszió plébánosa, aki azzal a jó hírrrel fogadott minket, hogy végig velünk marad Lourdes-ban is.

Mivel ebédig még volt időnk bőven, vendéglátóink az autóbusból megmutatták nekünk Párizs leghíresebb történelmi nevezetességeit. Délután hallgatunk misét a Csodátévő Medália templomban, és csodáltuk Párizst az éjszaka közepén a Lourdes-ba induló zárándokvonat indulásáig. Az említett vonaton jutott hely mindnyájunknak, így pihenten érkezünk másnap a legendás hírű, ébredő Lourdes-ba.

LOURDES, SZENT PÉTER CITY

A Gáve völgyében megbúvó zárándokváros atmoszférája semmi máshoz nem hasonlítható. Az ember itt úgy érzi: közelebb van Istenhez, szinte kézzel foghatja Szűz Máriát, és gondolatban együtt imádkozik Bernadettel, aki az egyik legnagyobb kegyelemben részesült: beszélt Jézus földi anyjával. Lourdes hitünk és egyházunk erős bástyája, ahol feltöltődik a lélek, ahol nyugalmat talál a zaklatott emberi szív és transzcendens álmokba ringat a gyertyafényes éjszaka. Az Istenanya akaratából templom épült itt a jelenés helyén, és minden nap van körmenet. A forrás szent vizéből milliók isznak. A keresztút vége itt a feltámadás, Krisztus halál fölött aratott győzelmének a fénye. Ezt a keresztutat felejthetetlen élményt szerezve önmagunknak zuhogó esőben imádkoztuk végig. A magyar misék is, amelyeket Ottó atya celebrált, kivétel nélkül mindannyiunkban mély nyomokat hagytak. Igaz a kórusunk gyengécskén szólt, de úgy a harmadik naptól már egészen elfogadható volt, a záró ünnepségen pedig már remekeltünk.

Külön szólnom kell a nyüzsgő zárándokváros egyik csendes domboldalán megbúvó Szent Péter Cityről, ahol szállást és teljes ellátást kaptunk. Ezt nem tudjuk eléggé megköszönni a Karitásznak s akik a várost fenntartják.

Szent Péter Cityben nemcsak a testről gondoskodnak, de gondoskodnak a lelkekről is. A nemzetközi kulturális és egyházi programokkal komoly küldetést teljesítenek, segítenek abban, hogy a világ minden részéről érkező zárándokok egymásra találjanak a szeretetben. Így természetes, hogy az ott töltött néhány nap alatt sok jóbaráttal gazdagodtunk. Ami nekem magyar vasutasnak egy kicsit fáj, hogy a francia katolikus vasutasokkal csak a zárándoklatunk utolsó napján találkozhattunk néhány percre. De térjünk vissza még egy gondolatra Szent Péter Citybe, a kis pajtatemplomhoz, amelynél templomibb templomot még sehol nem láttam, és sehol nem tudtam az én Istenemhez közelebb kerülni mint ott. Ez olyannyira hatott rám, hogy amikor hazaindulóban a buszból visszapillantva a búcsút intő orchideák mögött megláttam e templom

Segítsünk együtt!

FELHÍVÁS A SZENT ERZSÉBET-NAPI GYŰJTÉSRE

Kedves Testvérek!

A Honfoglalás 1100. esztendeje végehez közeledik. Az emlékezés éve volt ez és a hálaadásé. Emlékeztünk a kezdetekre, amikor őseink elfoglalták helyüket az európai népek közösségében és végigpillantottunk ezen a tizenegy viharos és dicsőséges évszázadon, amely nem törtéte meg, de megedzette és ellenállóvá kovácsolta népünket. És hálát adtunk a gondviselő Istennek, hogy — a költő szavait idézve — „annyi balszerencse közt s oly sok viszály után, megfogyva bár, de törve nem, él nemzet e hazán”.

Igen, élünk még és vagyunk, itt a Duna-Tisza táján, ahol eleink hazát alapítottak, ahol Szent István nemzetté formálta ezt a népet és megszilárdította a kereszténység évezredeket biztosító lelkeségével. Belőle sarjadtak hőseink, akik „Istenért, a hazáért és a szabadságért” küzdöttek, és szentjeink, akik életük áldozatával és szeretetük lángolásával újra élesztették István örökségét, a magyarság és a krisztusi élet egységének tudatát.

nemesen egyszerű kis épületét, kicsordult a könnyem.

HAZAUTAZÁS

Az utolsó napokban már hiányoztak az otthoniak, a gyerekek. Vajon anyám bírt-e velük? Visszaútban már Párizs sem annyira érdekes, pedig vendéglátóink mindent megtettek azért, hogy a lehető legtöbbet láthassuk a világvárosból, mégis az esett a legjobban ezen a napon, amikor elindult velünk hazafele a vonat. Mindenki feloldódott. Ezen az úton különösen szerettük egymást mindannyian, egyezettünk ki, hogy is hívnak, felírtuk egymás címét és erősen fogadkoztunk, hogy legközelebb újra együtt utazunk. Remélem sikerülni fog megtartani az ígéreteinket!

ÚJRA ITTHON, ÉS A CSODA

Szerencsésen hazaértünk. Hála Istennek a gyerekeknek semmi baja, maszatosak és jókedvűek ahogyan illik egy nyári délután a Nagy falusi udvarán a porban a tyúkokat zargató, dinnyétfaló gyerekekhez. Apró ajándékok a családtagoknak Lourdes-ból, majd összeültünk a családi asztalnál, és élménybeszámoltunk a „babáknak”.

Persze elmondtuk azt is, hogyan jelent meg a Szűzanya Bernadetnek még kislány korában, és előkerültek az apró emléktárgyak: néhány kavics a Gáve partjáról, egy diónyi szikla a Pireneu-sokból, és egy kis fekete kő az egyik lourdes-i domb barlangjából. A gyerekek ámulattal nézegették a köveket, aztán Balázs fiam megszólalt: Itt a Jézuska anyukája a Kislánnyal! — Hol kisfiam — kérdeztem hirtelenkedve? És Balázs megmutatta. Még a lélegzetem is elállt, valami furcsa forróság járta át a testemet, majd hirtelen fázni kezdtem a látványtól: A barlang oldalából tört kő homorú oldalának természetes rajzolata egy álló hölgyalakot mutatott előtte térdelő kislánnyal. Megmutatta Balázs a követ anyunak is, aki ugyanúgy megdöbbszent, mint én. Tényleg! Velünk csoda történt, isteni csoda, hiszen elhozhattuk Lourdes üzenetét, nem csak a szívünkben, de ebben a kis kőben is. A kis fekete követ azóta ereklyeként ővük legföltettebb kincseink között, és mélyen hisszük, hogy számunkra ebben a kőben van az Isten lourdesi üzenete.

Alpek Z. Imre (Budapest)

Árpádházi Szent Erzsébetnek, a szeretet hősenek ünnepén azokra gondolunk, akiknek szívében e jubileumi esztendőben is csak fájdalom és keserűség lakik, akik számára a rendszerváltás nem a várt jobb jövőt hozta, hanem elszegényedést, munkanélküliséget, kilátástalanságot. Hogyan is várhatnánk el ünnepi hangulatot az öreg nyugdíjastól, akiknek arra sem jut, hogy kiváltsa az orvos által felírt életfontosságú gyógyszert, vagy a hatgyermekes édesanyától, akiknek férje elvesztette az állását s most nincs miből fizetni a lakbért, a villanyszámlát, ruházni és táplálni az öröklés éhes csemetéket.

A Magyar Karitás, a Honfoglalásnak ebben a kritikus 1100. évében még inkább tudatában van, hogy a jelenlegi nehézségeken csak egy nagy, minden jószándékú embert bekapcsoló, nemzeti összefogással lehet segíteni. Ennek jegyében fordul a Magyar Karitás, tagszervezetei, az egyházmegyei karitás központok, a plébániai karitás csoportok és valamennyi katolikus jellegű, szociális és szeretetszolgálati tevékenységet folytató szervezet és intézmény nevében a társadalom minden tagjához és kéri: „Segítsünk együtt!”

„Segítsünk együtt” — azokon, akiket legsúlyosabban érintett az általános elszegényedés: a nyugdíjas, magukra maradt öregeken, a munkanélkülieken, a nagycsaládosokon.

„Segítsünk együtt” — azokon, akik betegségük, testi vagy lelki sérültségük miatt különösen rászorulnak megérő, gyógyító, vigasztaló szeretetünkre.

Segítsünk együtt — azokon, akiket megtépzott az élet és — mert nem látnak kiutat — kétségbeesésükben az alkohol és a kábítószerek rabjaivá válnak.

„Segítsünk együtt” a társadalom peremére szorultakon, a határokon-túli magyarságon, a menekülteken, a hajléktalanokon, azokon, akiket senki sem segít.

A Magyar Karitás, tagszervezeteivel együtt, úgy véli, nincs az elesettségnek, rászorultságnak olyan területe, ahol nem kellene magát illetékesnek tekintenie. Az egész országra kiterjedő hálózata és sokezer elkötelezett önkéntes segítője révén azonban utat és példát tud mutatni a megoldásokra. Erre viszont csak akkor lesz képes, ha minden jóakarató ember — úgy, ahogy tud, amennyival, amennyivel tud — hozzájárul ahhoz, hogy továbbra is segíthessen.

„Segítsünk együtt!” — A Honfoglalás 1100. esztendejének nem lehet méltóbb befejezése ennél az országos összefogásnál. Így lépjük át az új évszázad küszöbét, így kezdjük a 1101-ik évet. „Szent Erzsébetből hős szeretet árad” — ez a szeretet tanítson meg valamennyiünket igazán szeretni, szívvel, nagyvonalúan. Ezt várja el tőlünk a mi Urunk Jézus Krisztus, ez a magyar jövő biztosítéka.

Mindenkire, aki kész rászoruló, szenvedő embertársán segíteni,

Isten áldását kérem:

dr. Takács Nándor püspök
a Magyar Karitás elnöke

STÍLVIRÁGOK — GYOMNÖVÉNYEK

— „Ti vagytok a kezeim!” (UE motó.) Nagyon csúnya. Magyarban a páros testrészeket egyesszámban mondjuk, ez általános szabály. Tehát „kezeim” nincs, csak kezem, lábam, szemem, fülem. Ha csak egy, akkor *félkezem, félhámbam*.

— Mindig azok a gonosz igekötők! *leközöl, kiközvetít, beszabályoz* s így tovább.

— „Az irodalom az emberi kultúra részét képezi”. Helyesen: ... kultúra része. Ilyen egyszerű.

— „... az esemény a maga epikusán objektívizálódott tárgyiasságában szimbólummá vált”. Mi ez?: *blabla*. (Otthoni irodalomtörténész tollából!)

— „millió nagyságrendű kiadások”. Azaz millió kiadások. Sem nem kisebb, sem nem nagyobb amannál!

— *közösségiség*: = együvértartozás, összetartás.

— „... a dolog *antigonésztikussága*...” M.N. színikritikájában. Az újságíróról hallott valamit Sophokles *„Antigoné”* c. szomorújátékáról, meg valamit az *antagonizmus*ról. Ez utóbbi szót azonban nem értette s a kettőt csodálatosan *elegyítette*. Ahelyett, hogy magyarul próbálta volna magát kifejezni. Szegény. (Antagonizmus = áthidalhatatlan-, nem áthidalható ellentét.)

— „*gyógyszerelés*” — Miért szereles? Gyógyszer-kezelés, -használat.

— *steppe*: gyérfüves pusztaság, félsivatag. Ilyen volt még nem is régen az Alföldünk egy része. A szó ebben a formában honosodott meg a hazai földtudományban. (Így tanultam magam is Cholnoky Jenő professzortól a Pázmány Tudományegyetemen.) Idáig elboldogultunk vele. Az Értelmező szótár viszont a *steppe* címszónál: lásd *sztyepp*. Oroszosan, hálából a felszabadulásért! Tehát nyakra-főre ilyeneket írjak: a Szovjetunió *sztyeppjein*... Magyar liget a *sztyeppén*... A *sztyeppi lőtér* stb. Hát nem szép!

— „... a *visszapótlásról* nem gondoskodtunk”. Ami hiányzik, azt *pótolni* kell... ha érdemes.

— „Magyarország *összgabonatermő területe*”. Az „össz” nélkül sem kisebb a magyar gabonaterület! Hát akkor!

— „... közelebb *hoz* bennünket...” valamire. Sült német! Közelebb *visz*. A hozni, vinni helyes használata elemi nyelvtani ismeret.

— „Mi az igazság? Az igazság akkor áll fenn, ha... ha előbb lefeküdt.”

— „*ösi vallásos dalaink*”. Helyesen *énekeink*. Éneket, dalt, népdalt, népies dalt, múdalt, magyar nótát összekeverni ma már műveletlenség. Ide tartozik az is, hogy Beethoven ismert „*örömdaját*”-t egy hazai zenei beszámoló „*örömnótá*”-nak becézte. Puccini szép egyfelvonásos operáját, „*A köpeny*”-t (németül: *Der Mantel*) „*kabátnak*” fordította valaki, nyilván fogalma sem volt a történeusről. A férj ugyanis megöli felesége szeretőjét, majd a köpenye alá rejtja s mikor köpenyét szétnyitja, a holttest a hűtlen feleség lába elé gurul. Kabáttal ez nem igen sikerült volna!

— „... ahogyan mondani szokás, áprilisban még foga van a *napnak*”. — Ezt azonban nem szokás mondani, mert badarság. A napnak *ereje* van. De ha még tart a hideg idő, akkor mondjuk: „Foga van a *télnek*”.

— „Idegen nyelveket tudni szép, de a hazait lehetőségig mívelni *kötelesség*!” — erre figyelmeztet minket Kölcsey.

— *sljő* —

